

För att restriktioner i kampen mot covid-19 ska kunna efterlevas i pandemins Malawi behöver hushållen ekonomiskt stöd. Det spelar också roll vem som utfärdar rekommendationerna. Det visar en studie som undersökt relationen mellan auktoriteter och civil efterlevnad i ett av världens fattigaste länder.

I april 2020, när pandemin var ett faktum, beslutade dåvarande president Peter Mutharika och hans regering att införa en 21 dagar lång nedstängning av Malawi i södra Afrika.

En inhemsk människorättsorganisation varnade för nationell hungersnöd och anklagade regeringen för att inte ha vidtagit tillräckliga åtgärder för att skydda landets fattiga. Beslutet om nedstängning överklagades till landets högsta domstol som gick på människorättsorganisationens linje.

Vårens händelse visar vilka tuffa utmaningar regeringar i länder som Malawi står inför vid hanteringen av en pandemi. Med sina 18,6 miljoner invånare är Malawi ett av de mest tätbefolkade länderna i Afrika. Det är också ett av världens fattigaste länder, där 40 procent av befolkningen lever i extrem fattigdom.

Utbredd fattigdom gör restriktiv politik alltför kostsam för människor, samtidigt som ett svagt sjukvårdssystem förvärrar pandemins negativa hälsoeffekter. Dessa omständigheter har fått statsvetare att intressera sig för vilka möjligheter myndigheterna har att få igenom restriktioner som kan fungera under en pandemi.

Lokal anpassning av restriktioner

Forskningsprogrammet Governance and Local Development (GLD) har tillsammans med Institute for Public Opinion and Research (IPOR) samt andra internationella forskare undersökt vilka faktorer som påverkar befolkningens möjlighet att efterleva corona-restriktioner, som till exempel förbud mot större folksamlingar och social distansering.

– Beslutsfattare behöver anpassa restriktioner till lokala förhållanden och få till åtgärder som är minst kostsamma för individen. De bör också samarbeta med auktoriteter på lokal nivå. Vår undersökning visar att det är troligast att människor lyssnar på sina lokala hälsotjänstemän när det gäller corona eftersom det finns en respekt för deras medicinska expertis, säger Ellen Lust, professor och föreståndare för GLD.

Undersökningen omfattar intervjuer med 4 641 personer i Malawi. De fick bland annat svara på frågor om det är respekt för auktoriteter eller hot om repressalier som får dem att lyda myndigheterna under pandemin, eller om deras lydnad kan kopplas till de kostnader som restriktionerna medför, som till exempel utebliven inkomst.

– Kostnaden för individen är den absolut viktigaste faktorn. I ett land där en stor del av befolkningen redan lider av ekonomisk och social utsatthet får förbud som till exempel hindrar människor från att arbeta förödande konsekvenser. Då behövs garantier i form av livsmedelsförsörjning och inkomststöd för att människor inte ska dö. Restriktioner som att hålla avstånd är mindre kostsamma för individen och att tvätta händerna det minst kostsamma.

Troligast att människor följer läkares råd

Deltagarna i undersökningen fick också ta ställning till vilken auktoritet i lokalsamhället de litar mest på när det gäller förebyggande åtgärder och rekommendationer under pandemin – chefläkaren på distriktssjukhuset, den lokala religiösa ledaren, eller den traditionella ledaren. Människor har stor respekt för alla tre men de är auktoriteter inom olika områden.

– När det gäller information om riskerna med sjukdomen covid-19 litar människor mest på chefläkarens rekommendationer i dennes egenskap av medicinsk expertis. De påverkas också av den traditionella ledaren, kanske för att denna har stort inflytande på deras dagliga liv. Vi hoppas att vår forskning kommer att bidra till ett större samarbete mellan myndigheterna och lokala auktoriteter för att utveckla hållbara, lokala strategier för att motverka spridningen av coronaviruset i Malawi och grannlandet Zambia, säger Ellen Lust.

Forskarna arbetar nu aktivt för att resultaten ska nå nyckelaktörer i de berörda länderna. Studien är ett samarbete mellan forskningsprogrammet Governance and Local Development (GLD) vid Göteborgs universitet och Institute for Public Opinion and Research (IPOR) vid University of Malawi samt ytterligare internationella forskare vid University of California och University College London.

Kontakt:

Ellen Lust, professor och föreståndare för Governance and Local Development, Göteborgs universitet, ellen.lust@gu.se

Vetenskaplig artikel:

["The ABCs of Covid-19 Prevention in Malawi: Authority, Benefits, and Costs of Compliance"](#) är publicerad i [World Development](#). World Development